

11.6.2006
TIEDOTE
Vantaan kaupunki
Elämä On Parasta Huumetta ry

Kolmasosa alkoholia käyttävien yläkouluikäisten vantaalaisten vanhemmista hyväksyy lastensa alkoholin käytön - osa nuorista haluaisi lopettaa juomisen

Vantaa välittää –hanke on vuosina 2007-2009 toteutettava ehkäisevän päihdetyön hanke, jonka tavoitteena on vähentää alaikäisten päihteiden käyttöä. Vantaa välittää – hankkeen ja Elämä On Parasta Huumetta ry (EOPH) toteuttama internetkysely vantaalaisissa kouluissa tavoitti toukokuun aikana 3590 yläkoululaista nuorta. Kyselyssä nousi esiin vanhempien yllättävän salliva ja välinpitämätön suhtautuminen lastensa alkoholin ja tupakan käyttöön.

Vantaalaisista kyselyyn vastanneista yläkouluikäisistä 45% käyttää alkoholia. Heistä vähintään kerran kuukaudessa alkoholia käyttää kyselyn mukaan 23%. Osa alkoholia käyttävistä alaikäisistä (17%) haluaisi lopettaa alkoholin käytön kokonaan.

Vantaalaisista kyselyyn vastanneista yläkouluikäisistä 55% ei käytä lainkaan alkoholia. Heistä 37% ei käytä, koska alkoholin käyttö on haitallista erityisesti nuorille ja 22%, koska eivät pidä alkoholin aiheuttamasta olotilasta tai sen mausta.

Vastanneista alkoholia käyttävistä nuorista lähes kaikki saavat alkoholia välittäjien kautta, 25% välittäjistä on lasten omia vanhempia. Alkoholin välittäminen alaikäisille on rikos myös silloin, kun kyseessä on oma lapsi.

”Olen todella yllätynyt etteivät vanhemmat tule ajatelleeksi, minkä riskin he ottavat osatessaan alaikäiselle lapselleen alkoholia. Jo alkoholin kertakäyttöön liittyy suuri onnettomuus- ja tapaturmariski. Alkoholin käyttäminen on myös erittäin haitallista lasten fyysiselle ja psyykkiselle kehitykselle. Ostamalla alkoholia lapsilleen vanhemmat selvästi hyväksyvät lastensa alkoholin käytön”, sanoo Vantaan kaupungin ehkäisevän päihdetyön johtaja **Anneli Pienimäki**.

Alkoholia käyttävistä alaikäisistä nuorista 47% käyttää sitä vanhempien seurassa tai nähden ainakin silloin tällöin. Kysyttäessä, miten vanhemmat suhtautuvat nuorten alkoholin käyttöön, vastaa joka kolmas nuorista vähintään toisen vanhemman hyväksyvän sen.

Vain 15% alkoholia käyttävien kyselyyn vastanneiden nuorten vanhemmista ei hyväksy lastensa alkoholin käyttöä. Viidesosa nuorista ei tiedä hyväksyvätkö heidän vanhempansa lastensa alkoholin käytön ja kolmasosa uskoo, että vanhemmat eivät tiedä heidän alkoholinkäytöstään.

”On huolestuttavaa, jos lapset eivät tiedä vanhempiensa suhtautumista heidän päihteiden käyttöönsä. Yhtä huolestuttavaa on, jos lapset ovat siinä käsityksessä, että vanhemmat eivät tiedä heidän alkoholin käytöstään. Tämä osoittaa, etteivät vanhemmat ole juurikaan

keskustelleet näistä asioista lastensa kanssa.”

Tupakoinnin aloittamisikä huolestuttavan alhainen

Kyselyn tavoittaneista alaikäisistä vantaalaisista nuorista tupakoi vähintään kerran viikossa 12%. Tupakoivista vastaajista 35% on aloittanut tupakoinnin jo alle 13 –vuotiaana.

Päivittäin tupakoivista alaikäisistä 62% käyttää alkoholia vähintään kaksi kertaa kuukaudessa, kun taas tupakoimattomista yhtä usein alkoholia käyttää vain 7%. Alle 13 –vuotiaana tupakoinnin aloittaneet käyttävät alkoholia vielä enemmän kuin myöhemmin aloittaneet.

”Vanhempien olisi hyvä tiedostaa myös, millä tavoin nuorten tupakointi liittyy muiden päihteiden käyttöön. Tupakoivat nuoret käyttävät alkoholia paljon muita nuoria enemmän ja useammin. Varhain aloitettu tupakointi lisää myös riskiä huumekekeiluihin”, sanoo Pienimäki.

Rahan määrä vaikuttaa päihteiden käyttöön

Nuorten käytössä olevan rahan määrällä on selvä yhteys päihteiden käyttöön. Kyselyyn vastanneista nuorista, joilla on käytössään yli 80 euroa kuukaudessa, 20% tupakoi päivittäin ja 15% käyttää alkoholia viikoittain. Huomattavaa on, että ne nuoret, joilla on käytössään alle 40 euroa kuukaudessa, vain 7% tupakoi päivittäin ja 4% käyttää alkoholia viikoittain.

Vantaa välittää –hankkeen haasteet

Nyt tehdyn internetkyselyn tulosten perusteella Vantaa välittää –hankkeen suurin haaste on vanhempien havahduttaminen. Vantaan kaupungin ehkäisevän päihdetyön yksikön johtaja Anneli Pienimäki toteaa, että vanhemmat tulisi saada tietoisiksi, miten tärkeää on asettaa rajoja lapsille ja keskustella lasten kanssa päihteidenkäytöstä.

”Monien nuorten mielestä alaikäisten alkoholin käyttöön ja tupakointiin tulisi kyselyn mukaan puuttua nykyistä tehokkaammin ja suurin osa odottaa tätä ennen kaikkea vanhemmilta. Eri kyselyjen mukaan alaikäisten tupakointi ja alkoholin käyttö on vähentynyt viime vuosina ja vanhemmilla toivoisi olevan motivaatiota vahvistaa tätä suuntausta.”

EOPHn ehkäisevä päihdetyö kouluissa yksikön päällikkö **Tuomas Rouvilan** mukaan kysely on merkittävä lähtökohta hankkeen puitteissa kouluissa tehtävään ehkäisevään työhön.

”Tulosten perusteella toteutamme kouluissa 7. -9. -luokille HUBU® -menetelmällä oppitunnit, joissa paneudutaan kyselyn esiin tuomiin ongelmiin. Lisäksi pidämme vanhempainillat jokaisella Vantaan koululla. Näin oppilaille ja vanhemmille luodaan konkreettiset mahdollisuudet keskustella kyselyn aiheista asiantuntijoiden kanssa.”

Hankkeessa tehdään seutuyhteistyötä Helsingin lasten ja nuorten ehkäisevän päihdetyön Klaari Helsingin kanssa.

Kysely toteutettiin internetkyselyinä 2.5.-1.6.2007 välisenä aikana kaikissa Vantaan kaupungin 21 yläkoulussa. Syksyllä 2006 koulunsa Vantaalla aloitti noin 7600 yläkoululaista, joista kysely tavoitti 3590 eli hieman alle puolet kaikista oppilaista. Keskimäärin yhdeltä koululta vastasi 170 oppilasta. Kyselyyn vastaaminen tapahtui kouluaikana valvotusti opettajan läsnä ollessa. Jokaisella oppilaalla oli mahdollisuus vastata kyselyyn yksin omalla päätteellään.

Yhteydenotot:

Anneli Pienimäki, Vantaan kaupunki, Ehkäisevän päihdetyön johtaja, 040 719 6146

anneli.pienimaki@vantaa.fi

Marika Vartiainen, Vantaa välittää –hanke, projektikoordinaattori, 050 312 1870

marika.vartiainen@vantaa.fi

Tuomas Rouvila, EOPH, Ehkäisevä päihdetyö kouluissa yksikön päällikkö, 050 576 6486,

tuomas.rouvila@eoph.fi

Mika Piipponen, EOPH, Ehkäisevä päihdetyö kouluissa yksikön suunnittelija, 050 411 0357

mika.piipponen@eoph.fi

Vantaa välittää –hanke on vuosina 2007-2009 toteutettava Vantaan kaupungin ehkäisevän päihdetyön hanke, jonka tavoitteena on vähentää alaikäisten nuorten päihteidenkäyttöä. Hankkeessa koulutetaan alkoholin ja tupakan vähittäismyyjiä sekä järjestetään päihdetietotunteja ja vanhempainiltoja koulussa. Hankkeen vaikutuksia seurataan yläkouluikäisille nuorille tehtävillä Internetkyselyillä. Alkutilannekartoitus toteutettiin toukokuussa 2007 ja loppukartoitus toteutetaan keväällä 2010. Lisäksi vaikutuksia seurataan Kouluterveyskyselyjen tuloksilla.

Elämä On Parasta Huumetta ry (EOPH) tekee terveyttä edistävää ehkäisevää päihdekasvatus- ja lastensuojelutyötä lasten ja nuorten parissa. Vantaa välittää – hankkeessa EOPH toteuttaa Internetkyselyn, koulutunnit 7-9 luokille HUBU-menetelmällä sekä vanhempainilta jokaisella Vantaan koululla. www.eoph.fi

Yhteistyössä on mukana myös Klaari Helsinki Puutu nyt! –hanke. Klaari Helsinki on nuorten ehkäisevää päihdetyötä koordinoiva taho Helsingissä. Klarin tavoite on lisätä päihteiden ongelmalliselta käytöltä suojaavia tekijöitä lasten ja nuorten elämänpiirissä ja vähentää päihteiden käytölle altistavia riskitekijöitä. www.klaarihelsinki.fi